

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

04 februarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Constantin Gurschi,

Judecători – Ion Arhiliuc, Andrei Harghel, Elena Covalenco și Iurie Diaconu, cu participarea procurorului Dumitru Graur, avocatului Mihaela Prepelița și a persoanei achitate Pascari Iulia, a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bender, Cătălin Scutelnic, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 19 decembrie 2012, în cauza penală în privința lui

Pascari Iulia Teodor, născută la 17 aprilie 1965, originară din s. Mîndrești, r-nul Telenești și domiciliată în or. Anenii Noi, str. Șciusev, 13, cetățeană a R. Moldova.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- prima instanță de la 12.12.11 pînă la 11.04.12;

- instanța de apel de la 11.05.12 pînă la 19.12.12;

- instanța de recurs de la 08.10.13 pînă la 04.02.14.

Procedura de citare a fost îndeplinită.

Procurorul a solicitat admiterea recursului în sensul declarat.

Avocatul Mihaela Prepelița în interesele persoanei achitate și persoana achitată Pascari Iulia, au solicitat respingerea recursului declarat de procuror, ca fiind neîntemeiat.

Colegiul penal lărgit asupra recursului, -

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 11 aprilie 2012, Pascari Iulia a fost achitată de sub învinuirea de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal, din motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală, Pascari Iulia a fost învinuită pentru faptul că ea, fiind numită prin ordinul nr.287-c din 01.08.2003, în funcția de Șef al secției control fiscal a Inspectoratului Fiscal de Stat Anenii-Noi și, concomitent îndeplinind și funcția de șef-adjunct al Inspectoratului nominalizat a expediat în adresa SA "Anchir" scrisoarea nr. 30-4/786 prin care a informat contribuabilul despre restanțele pe care le are față de bugetul de stat în sumă de 2.841.929,21 lei. Totodată s-a informat contribuabilul că în cazul în care obligațiile fiscale nu vor fi achitate benevol, va fi declanșată procedura de încasare silită a acestora. Din motiv că factorii de decizie din cadrul SA "Anchir" nu au luat atitudine de această scrisoare la 15.06.2009 Inspectoratul Fiscal de Stat Anenii-Noi, în persoana Dnei Pascari Iu. a emis dispozițiile cu numerele 3000000972-3000000976 prin care a suspendat operațiunile la conturile bancare deținute de SA "Anchir".

Cu toate că, pe perioada suspendării operațiunilor la conturile bancare ale SA "Anchir", prin dispozițiile nr. 3000000972-3000000976, pe aceste conturi au fost înregistrate rulaje, respectiv intrări în cont – 5.325.373,85 lei, ieșiri din cont -5.324.839, 06 lei, Pascari Iu. se învinuiește că nu a întreprins măsurile necesare în vederea încasării sumelor respective în scopul stingerii restanțelor SA "Anchir" față de bugetul de stat, astfel la 13.08.2009, Pascari Iu., în calitate de șef-adjunct al Inspectoratului Fiscal de Stat Anenii Noi, fără a verifica posibilitatea încasării plăților fiscale de la conturile bancare deținute de SA "Anchir" în perioada suspendării operațiunilor la acestea, avînd o atitudine neconștiincioasă față de obligațiile sale de serviciu, contrar prevederilor art. 132 alin. (1) și

art. 136 lit. a) Cod fiscal, potrivit căror sarcina de bază a organului fiscal este de a exercita controlul asupra respectării legislației fiscale, asupra calculării corecte, **vărsării depline și la timp la buget a sumelor obligațiilor fiscale**, și art. 229 alin. (8) Cod fiscal, care stipulează, că dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabilului se anulează odată cu lichidarea încălcării pentru care a fost aplicată suspendarea sau în cazul satisfacerii de către organul competent a contestației restanțierului, a emis comunicatele cu numerele 3000001012-3000001015 privind anularea dispozițiilor de suspendare nr. 3000000972-3000000976, deblocând toate conturile bancare ale SA "Anchir", de pe conturile contribuabilului, nefiind încasate deplin sumele aferente obligațiunii fiscale, la data anulării dispozițiilor menționate, restanțele SA "Anchir" față de bugetul de stat constituind 2.399.745,30 lei.

Altfel spus, acuzarea consideră că Pascari Iu. neîndeplinindu-și corespunzător obligațiunile de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente și neconștiincioase, n-a asigurat încasarea sumelor aferente obligației fiscale a SA "Anchir" și contrar sarcinilor funcției deținute, care constau în controlul asupra respectării legislației fiscale, precum și întreprinderea măsurilor pentru calcularea și stingerea obligației fiscale în timp și deplin, a prejudiciat bugetul cu **2.399.745,30 lei**.

3. Procurorul, a contestat cu apel decizia instanței de fond solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Pascari Iu. să fie condamnată în baza art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții în cadrul administrației publice pe un termen de 5 ani, iar în baza art. 90 Cod penal, pedeapsa aplicată să-i fie suspendată condiționat pe un termen de 3 ani.

În motivarea apelului, procurorul a invocat că instanța a neglijat caracterul dispozitiv al acțiunilor șefului-interimar al IFS Anenii Noi, Pascari Iu., dându-le o apreciere formală, or, inculpata urma să analizeze rezonabilitatea deblocării conturilor și nu doar să „semneze” niște documente oficiale fără a le da o apreciere prin prisma oportunității și legalității acestora. Instanța a neglijat faptul, că acuzarea a adus argumente suficiente în a demonstra inexistența motivelor temeinice invocate de SA „Anchir” în cererea sa, și că SA „Anchir” a avut posibilitatea de a achita salariile angajaților săi, pentru a achita plățile pentru energie electrică, gaz, combustibil necesare pentru activitatea de producere. Consideră, că instanța nu a luat în considerație, că inculpata a confirmat faptul că în perioada blocării conturilor bancare ale SA „Anchir”, ultima a permis achitarea serviciilor enumerate mai sus fără deblocarea conturilor bancare, ceea ce dovedește netemeinicia cererii adresate către IFS Anenii Noi de către SA „Anchir” la 13.08.2009 privind deblocarea conturilor date.

Mai mult, instanța a apreciat eronat faptul că, bugetul public de stat nu a fost prejudiciat din motivul că în fișa contului SA „Anchir” figurează restanța la buget și zilnic se calculează penalități de întârziere, sumele majorându-se. Acuzarea consideră că, în condițiile menținerii blocării operațiunilor la conturile bancare deținute de SA "Anchir", statul putea să recupereze restanțele avute de contribuabil la bugetul public de stat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 19 decembrie 2012, a fost respins ca nefondat apelul procurorului, fiind menținută fără modificări sentința instanței de fond.

4.1. La adoptarea soluției date, instanța de apel a statuat că, instanțele de fond și apel, în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) CPP, le-au dat o apreciere justă în sensul art. 101 CPP, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungând la concluzia corectă cu privire la achitarea lui Iu. Pascari de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal, din motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii.

În acest sens, instanța de apel a conchis că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept iar nevinovăția inculpatei Pascari Iu. a fost cu certitudine determinată prin următoarele probe:

- Declarațiile inculpatei Pascari Iu.;
- Declarațiile martorilor Gojan L., Croitor S., Bondari V., Brigalda S., Capcelea L., Ogorodnic S., Ciur (Candîba) N., care au confirmat că, deblocarea conturilor bancare ale agenților economici, cu aplicarea sechestrului pe bunurile libere de orice sarcini, constituie una din măsurile de executare silită prevăzută de legislația în vigoare și o procedură care se practică deseori de către inspectoarele fiscale pe întreg teritoriul R. Moldova.;
- Cereri asemănătoare ale agenților economici, inclusiv a SA "Anchir" (f.d. 33-40, vol. I; f.d. 267-293, vol. IV);

Astfel, conchide instanța de apel, prima instanță în mod întemeiat a respins afirmația acuzării, precum că inculpata Pascari Iu. prin manifestarea unei atitudini neconștiințioase față de obligațiunile sale de serviciu, ar fi prejudiciat statul cu suma de 2.399.745,30 lei, deoarece în fișa contului SA „Anchir” figurează restanța menționată, în fiecare zi se calculează penalități de întârziere, sumele majorându-se, fapt confirmat și de actualul șef al IFS Anenii Noi, S. Brigalda, audiat în ședința de judecată în calitate de martor, cât și prin Hotărârea Curții de Apel Economice din 01 martie 2012, prin care se atestă, că în privința agentului economic SA „Anchir” a fost intentată procedura de insolabilitate, unde IFS Anenii Noi a înaintat cerere de validare a creanțelor în mărimea restanței, pe care agentul economic o are față de buget (în suma de 3.173.901,50 lei), care urmează a fi încasată în mod prioritar la bugetul de stat (f.d.259-262).

Deci, prin acțiunile sale, inculpata Pascari Iulia nu a anulat, și nici nu a diminuat restanțele, pe care SA „Anchir” le avea față de bugetul de stat, astfel învinuirea adusă de acuzare fiind una declarativă și neîntemeiată. Bugetul de stat n-a fost prejudiciat, deoarece suma restanței este înscrisă în fișa personală a contribuabilului SA „Anchir”, la care zilnic se calculează o majorare de întârziere pentru neachitare și suma va fi încasată.

Totodată, de către organul de urmărire penală și acuzarea de stat nu au fost specificate concret care acțiuni ale inculpatei Pascari Iu. ar constitui comiterea faptei incriminate din neglijență - îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană cu funcție de răspundere a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente și neconștiințioasă față de ele. *Acuzarea nu a indicat concret nici în rechizitoriu, și nici în cererea de apel, care normă materială sau instrucțiune, care să conțină prevederea legală pe care Pascari I. ar fi încălcat-o și față de care a avut o atitudine neglijentă, limitându-se doar la enunțuri de ordin general.*

La fel, instanța de apel a considerat întemeiată concluzia primei instanțe, că nu există temeiuri pentru a i se incrimina inculpatei Pascari Iu., care îndeplinea funcția de șef al adjunct al IFS Anenii Noi, faptul imposibilității comercializării cămămizii de către Bursa de mărfuri (f.d.76 vol. I), sechestrată la momentul deblocării conturilor bancare ale SA „Anchir” (la 13.08.2009), deoarece Pascari Iulia nu putea să prevadă din timp aceste împrejurări, de aceea instanța de fond corect a concluzionat, că potrivit obligațiilor de serviciu Pascari Iu. a întreprins toate măsurile corespunzătoare și a acționat în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Mai mult ca atât, instanța de apel conchide că prima instanță a constatat corect că, **în perioada suspendării operațiunilor la conturile bancare de la 15 iunie 2009 - 13 august 2009, pe conturile bancare ale SA „Anchir” a parvenit suma de 5.048.791 lei** (f.d. 166, 237 vol. IV), însă Banca de Economii a expediat IFS Anenii Noi, comunicatele privind sumele disponibile la conturile bancare al agentului economic doar în privința sumei de 621.300 lei, în privința căroră IFS Anenii Noi în persoana inculpatei Pascari Iu., a emis dispoziție de INCASO privind stingerea restanțelor care le avea agentul economic față de

buget cu excepția când s-a permis achitarea serviciilor pentru energia electrică, gaz natural. Pe restul sumelor Banca de Economii n-a înștiințat IFS Anenii Noi, deoarece aceste sume de bani au fost rezultate din contractele de împrumut și realizarea bunurilor gajate și legislația în vigoare permite transferarea sumelor parvenite în scopurile pentru care a fost acordate și, respectiv, de a fi transferate în contul creditorilor gajiști, acest fapt confirmându-l atât inculpata Pascari Iu., cât și martorul Ogorodnic Svetlana, contabil la Banca de Economii (f.d.166 vol. IV).

Instanța de fond în mod întemeiat a reținut, că atribuția privind luarea de măsuri pentru lichidarea restanțelor la buget, pe care organul de urmărire penală a încriminat-o inculpatei Pascari Iulia, de fapt este una din atribuțiile de serviciu ale șefului Secției urmărirea plăților din cadrul Inspectoratului Fiscal de Stat, care o îndeplinea la acel moment și până în prezent Croitor Svetlana, fapt confirmat de ultima în ședința de judecată. Organul de urmărire penală nu indică concret care prevedere legală a încălcat D-na Pascari Iu., limitându-se doar la enunțuri de ordin general.

Instanța de apel a mai subliniat că, restanța SA „Anchir” nu este achitată nici până în prezent din cauza stării financiare deplorabile a întreprinderii, dar nu din vina inculpatei Pascari Iu., iar statul nu a suferit un prejudiciu material, deoarece nu a fost cauzat un prejudiciu ca atare, nu a scăzut restanța SA „Anchir” față de buget, suma datoriei față de buget este valabilă și în prezent, penalitățile crescând zi de zi, or, afirmațiile aduse de către procuror, întru susținerea cererii de apel, au un caracter declarativ, fiind lipsite de suport probatoriu, astfel fiind respinse prin probe administrate în materialele cauzei penale.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) CPP, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În susținerea cerințelor sale, procurorul a invocat că instanța de apel dispunând achitarea lui Pascari Iu. de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal, nu s-a expus argumentat asupra motivelor invocate în apel, totodată eronat apreciind probele administrate de către organul de urmărire penală, fapt din care rezultă că instanța de apel s-a manifestat în favoarea părții apărării neglijând cumulul de probe cercetate în ședințele de judecată, care confirmă vinovăția inculpatei de săvârșirea infracțiunii incriminate.

5.1. În acest context, procurorul a reiterat motivele invocate în apel, la care instanța de apel n-a dat un răspuns convingător și argumentat în raport cu probatoriul administrat în cauză, prin prisma prevederilor art. 100 alin. (4), 101CPP, astfel recurentul a reținut următoarele circumstanțe esențiale:

- Din analiza probatoriului analizat de către instanțele de judecată, rezultă că ambele instanțe au acceptat faptul că fiind dovedit capătul de acuzare că, *"... la 01 iunie 2009 Inspectoratul Fiscal de Stat Anenii - Noi a expediat în adresa SA "Anchir" scrisoarea nr. 30-4/786 prin care a informat agentul economic despre necesitatea achitării obligațiilor fiscale pe care acesta le avea ca **restanțe la bugetul de stat în sumă de 2.841.929,21 lei**, acesta fiind preîntâmpinat că, în caz de neachitare a sumelor restante, va fi declanșată procedura de încasare silită"*. (Vol. I, f. d. 41). Deoarece, contribuabilul SA "Anchir" n-a achitat benevol aceste restanțe la bugetul de stat în termenul acordat, prin dispozițiile cu numerele 3000000972 - 3000000975, **semnate de inculpata - Pascari Iu.**, s-au suspendat operațiunile la conturile bancare deținute de SA "Anchir" (Vol. I, f.d. 43-47). La 13 august 2009, de către SA "Anchir" a fost adresată o cerere către IFS Anenii Noi, prin care s-a solicitat deblocarea conturilor bancare ale agentului economic în legătură cu necesitățile de producere, achitarea datoriei energiei electrice și gazelor naturale, combustibil necesare pentru ciclu

neîntrerupt de producere, iar ca garanție propunând să fie aplicat sechestrul pe un stoc de cărămidă în valoarea sumei datoriei, care este liberă de orice sarcini.

- Pe cale de consecință, prin cererea nr. 374 din 13.08.2009, SA „Anchir” a solicitat să fie deblocate toate conturile bancare în legătură cu necesitatea de producere, achitarea datoriei energiei electrice și gazelor naturale, - **solicitare care a și fost realizată de către IFS Anii Noi, urmare a acțiunilor neglijente ale inculpatei Pascari Iu;**
- Conform concluziilor instanțelor de judecată, „pe parcursul examinării cauzei s-a stabilit cu certitudine că Iu. Pascari, examinând cererea agentului economic și a documentelor prezentate, a semnat comunicatul privind anularea dispozițiilor de suspendare a operațiunilor la conturile bancare, dând posibilitate agentului economic să activeze și să achite în continuare restanțele, inclusiv cele **în sumă de 2.841.929,21 lei** față de buget”;
- Prin urmare, având în vedere aceste constatări, se relevă că instanțele de judecată au considerat ca, fiind dovedit faptul că anume în rezultatul acțiunilor inculpatei Pascari Iu. au și fost deblocate conturile SA ”Anchir” cu numerele 3000000972 – 3000000975;
- În aceeași ordine de idei, instanța de fond motivează, iar instanța de apel acceptă această motivare prin menținerea în vigoare a sentinței, prin faptul că inculpata Pascari Iu., consultând opinia șefului IFS Anenii Noi, care se afla în acea perioadă în concediu, a pus rezoluția pe cererea SA "Anchir" cu mențiunea, - **”pentru executare, de aplicat sechestrul și de anulat dispozițiile de suspendare a operațiunilor bancare”;**
- Ulterior, cererea a fost transmisă în aceeași zi prin registru de către secretară - șefei Secției urmărirea plăților S. Croitor, care a fost responsabilă de executarea acestei cereri. Aceasta la rândul său, a transmis-o spre executare inspectorului principal Gojan L., care a dispus-o în obligația a doi inspectori din secția respectivă, care verificând bunurile libere de orice sarcini, au întocmit procesul-verbal de sechestrul nr. 0003834 din 13.04.2009, asupra cărămizii din ceramică ce aparținea cu drept de proprietate agentului economic SA "Anchir";
- Însă, instanța de fond și cea de apel, în raport cu circumstanțele enunțate supra, nu au luat în considerație că, în cadrul cercetării judecătorești inculpata a confirmat faptul că în perioada blocării conturilor bancare ale SA ”Anchir”, ultima a permis achitarea serviciilor enumerate mai sus, **fără deblocarea conturilor bancare, ceea ce dovedește netemeinicia cererii adresate către IFS Anenii Noi de către SA ”Anchir” la 13.08.2009 privind deblocarea conturilor date;**
- De asemenea, instanța de apel, eronat a interpretat în favoarea inculpatei întocmirea procesului-verbal de sechestrul nr. 0003834 din 13.08.2009 asupra cărămizii din ceramică a SA ”Anchir” ca măsură de asigurare a restituirii restanței față de bugetul de stat în mărime de 2.841.929, 21 lei, luându-se în considerație prevederile art. 229 Cod fiscal, ceea ce a determinat semnarea comunicatului privind anularea dispozițiilor de suspendare a operațiunilor la conturile bancare, dând posibilitate agentului economic să activeze și să achite în continuare restanțele față de buget;
- Or, indică procurorul, acest motiv invocat de instanța de apel este unul neargumentat, din moment ce în cadrul examinării cauzei s-a constatat cu certitudine că, după deblocarea conturilor SA ”Anchir” nu a stins obligațiunile fiscale față de bugetul de stat în mărime de 2.841.929, 21 lei, ba mai mult a continuat să nu achite impozitele, acumulând o restanță și mai mare. În același context, instanța de apel mai invocă eronat proba cu martorii Gojan L., Croitor

Sv., Brigalda S. și Bondari V., în susținerea acțiunilor ilegale de deblocare a conturilor bancare de către Iu. Pascari, -reiterând, precum că *"... majoritatea martorilor au confirmat, că deblocarea conturilor bancare ale agenților economici, cu aplicarea sechestrului pe bunurile libere de orice sarcini, constituie una din măsurile de executare silită prevăzută de legislația în vigoare și o procedură care se practică des de către inspectoratele fiscale pe întreg teritoriul R. Moldova"*;

- Criticând aceste concluzii greșite, procurorul menționează că instanțele de judecată aplică o practică vicioasă raportată de la *"cazuri la general"* la un caz special concret incriminat inculpatei, neluându-se în considerație ***argumentele acuzării referitoare la faptul că anterior, la 14.10.2008 de către IFS Anenii Noi s-a încercat aplicarea sechestrului pe cărămida oferită de SA "Anchir" în vederea asigurării încasării restanțelor la bugetul public, însă cărămida în cauză nu a fost solicitată la Bursă, fapt care urma să fie luat în considerație de către inculpată la luarea deciziei de deblocare a conturilor bancare ale SA "Anchir" din 13.08.2009.*** Cu atât mai mult, chiar inculpata în instanța de apel a recunoscut că, nu s-a reușit a vinde cărămida sechestrată din motivul că nu era solicitată la burse;
- Totodată, instanța de apel nu a diferențiat faptul și nu a luat în considerație că, actualul șef al IFS Anenii Noi, ***martorul S. Brigalda, la luarea unor decizii similare de deblocare a conturilor bancare ale SA "Anchir" a aplicat sechestrul pe mijloace fixe și nu pe cărămidă,*** ceea ce dovedește că decizia inculpatei Iu. Pascari și decizia lui S. Brigalda nu sînt identice;
- În atare circumstanțe, se evidențiază că instanța de apel neargumentat a respins acuzațiile incriminate inculpatei prin rechizitoriu că, în rezultatul unei atitudini neglijente și neconștiințioase a inculpatei față de atribuțiile de serviciu, au survenit urmări grave materializate prin imposibilitatea recuperării la bugetul de stat a sumei obligației fiscale a SA "Anchir", în proporții deosebit de mari, ***egală cu 2. 399.745,30 lei.*** Totodată, fiind denaturată starea reală de fapt, în sensul că, *"... bugetul public de stat nu a fost prejudiciat din motivul că, în fișa contului SA "Anchir" figurează restanța la buget și zilnic se calculează penalități de întârziere, sumele majorîndu-se"*;
- La această, ultima constatare reținută de către instanțe de apel, procurorul invocă cu aceeași logică că, utilizînd astfel de argumente s-ar putea deduce că inspectoratele fiscale din R. Moldova nu sunt obligate ***"să întreprindă toate măsurile necesare pentru a asigura încasarea deplină și la timp a sumelor aferente obligațiilor fiscale ale contribuabililor, deoarece se vor calcula plăți pentru întârziere pe viitor"***, or peste cîtiva ani contribuabilul va intra în procedură de insolvență și, ***se va înceta încasarea sumei obligației fiscale definitiv și în întregime;***
- La fel, procurorul invocă că, aprecierea legalității sau ilegalității acțiunilor inculpatei urma să fie făcută de instanțele de judecată și nu de martorii audiați Gojan L., Croitor Sv., Brigalda S. și Bondari V., astfel spus, instanțele de judecată nu erau în drept să transmită atribuțiile ce îi revin în aprecierea probelor, unor persoane neîmputernicite de lege cu astfel de abilități și, astfel, să-și întemeieze soluția de achitare;
- Cu atât mai mult, invocă procurorul, martorii Bondari Veaceslav și Bondari Sergiu, au declarat în ședința de judecată că cererea contribuabilului urma să fie motivată, iar secția urmărire a plăților prezintă analiza, dările de seamă, ieșirea la fața locului, după care urma să fie analizată posibilitatea activării

contribuabilului. Totodată se verifică și tranzacțiile efectuate în conturile contribuabilului, - acțiuni pe care Iulia Pascari nu le-a întreprins;

- Astfel, în cadrul cercetării judecătorești s-a demonstrat faptul că, cererea contribuabilului privind deblocarea conturilor bancare trebuie să fie întemeiată pe circumstanțe reale, pe când cererea nr. 374 din 13.08.2009 nu avea la bază argumente justificative care ar fi putut demonstra necesitatea deblocării conturilor.

5.2. Cu referire la corectitudinea aprecierii declarațiilor inculpatei Pascari Iu. reținute în mod decisiv în defavoarea părții acuzării la adoptarea soluției de achitare, procurorul invocă circumstanțe incontestabile în defavoarea inculpatei și, trecute cu vederea de către ambele instanțe:

"Decizia de deblocare a conturilor bancare a fost luată în exclusivitate de către inculpata Pascari Iulia, iar ceilalți colaboratori ai IFS Anenii Noi, doar au executat indicațiile directe ale acesteia, în scopul deblocării conturilor SA "Anchir". Astfel, chiar în ședința instanței de apel, martorul Croitor Svetlana la întrebarea procurorului a indicat că a interpretat rezoluția pusă de Pascari Iulia ca procedură de executare stabilită deja.

La fel, prin probele cercetate în instanța de fond și cadrul judecării apelului, s-a dovedit faptul că anterior, întreprinderii SA "Anchir" în mai multe cazuri i s-a permis achitarea unor servicii fără deblocarea conturilor bancare, iar în prezentul caz, Pascari Iulia contrar faptului că era obligată să verifice și aceste circumstanțe pentru a identifica și stabili necesitatea deblocării conturilor - nu a întreprins aceste acțiuni. Or, inculpata urma să analizeze rezonabilitatea deblocării conturilor și nu doar să "semneze" niște documente oficiale, fără a le da o apreciere prin prisma oportunității și legalității acestora, astfel, mențiunea „**pentru achitarea serviciilor**” nici untr-un caz nu poate fi considerată ca o motivare justificatoare de deblocare a conturilor bancare".

De asemenea, procurorul invocă că soluția instanței de apel, precum că în acțiunile inculpatei nu sunt prezente semnele calificative a infracțiunii prevăzute de art.329 alin. (2) lit. b) Cod penal, este greșită și contrară circumstanțelor de fapt constatăte pe parcursul judecării cauzei, astfel, în cazul în care s-a constatat că conturile bancare a SA „Anchir” au fost deblocate nemijlocit prin decizia inculpatei Pascari Iu. și de către ea personal în mod „defectuos”, fără a verifica temeinicia cerințelor invocate în cererea contribuabilului, fără a verifica posibilitatea unei alte căi decât deblocarea conturilor bancare, fără a verifica dacă anterior au fost astfel de proceduri, fără a verifica dacă bunurile sechestrate vor putea fi supuse realizării, etc), - deci se constată că dînsa a neglijat de atribuțiile sale de serviciu.

În același context, se reține că soluțiile de achitare adoptate de către instanțele de judecată se contrazic pe sine, deoarece, pe de o parte se constată dovedit faptul că, anume urmare a acțiunilor inculpatei Pascari Iu., conturile bancare a SA ”Anchir” au fost deblocate, banii din aceste conturi au fost extrași, ca urmare a fost prejudiciat bugetul de stat, iar pe de altă parte, consideră că inculpata a acționat în mod legal, - *“... bugetul de stat n-a fost prejudiciat, deoarece suma restanței este înscrisă în fișa personală a contribuabilului SA „Anchir”, la care zilnic se calculează o majorare de întârziere pentru neachitare și suma va fi încasată”*.

Or, ultima constatare a instanței de apel a fost luată fără aprecierea la modul cuvenit a faptului că, dînsa și-a îndeplinit necorespunzător atribuțiile sale de serviciu în cazul în care există date obiective recunoscute integral și de către partea apărării, în sensul că, pe perioada suspendării operațiunilor la conturile bancare ale SA ”Anchir”, prin dispozițiile nr. 3000000972-3000000976, pe aceste conturi au fost înregistrate rulaje, respectiv ***intrări în cont în sumă de 5.325.373,85 lei și, ieșiri din cont în sumă de 5.324 839,06 lei***, iar contribuabilul SA ”Anchir” nu și-a onorat obligațiunea de a stinge restanțele față de bugetul de stat ***în sumă doar de 2.841.929,21 lei***. Astfel, aceste consecințe prejudiciabile sunt în legătură de cauzalitate cu semnarea de către inculpată a comunicatului privind anularea

dispozițiilor de suspendare a operațiunilor la conturile bancare a contribuabilul SA "Anchir" sub pretextul "...necesității de producere, achitării datoriei energiei electrice și a gazelor naturale, combustibil necesar pentru ciclul neîntrerupt de producere".

În baza celor relatate mai sus, recurentul indică că, hotărîrea adoptată de către instanța de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, fapt ce indică la prezența unei erori de drept, astfel se impune casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel.

6. Judecînd recursul ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră, că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

6.1. Conform art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanța de apel în cazul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, - temei care își găsește reflectare în decizia contestată.

Reieșind din prevederile art. 414 CPP, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

La fel, potrivit art.417 alin. (1) pct.7) și 8) CPP, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Astfel, în pct. 18 din Hotărîrea Plenului CSJ din 30.10.2009 „**Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală**”, este atenționat că, „... erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material”.

6.2. În acest aspect, Colegiul lărgit menționează că, hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de respingere ca nefondat a apelului procurorului, cu menținerea fără modificări a sentinței instanței de fond, enunțată la pct. 4.1 al prezentei decizii, din care rezultă următoarele.

Instanța de apel, ajungînd la soluția de achitare a inculpatei, a interpretat absolut eronat sensul acuzațiilor incriminate inculpatei, concluzionînd că, -

„... atribuția privind luarea de măsuri pentru lichidarea restanțelor la buget încriminată inculpatei Pascari Iulia, de fapt este una din atribuțiile de serviciu ale șefului Secției urmărirea plăților din cadrul Inspectoratului Fiscal de Stat, care o îndeplinea la acel moment și pînă în prezent - Croitor Svetlana, astfel, organul de urmărire penală nu indică concret care prevedere legală a încălcat Pascari Iu., limitându-se doar la enunțuri de ordin general.”

La fel, instanța de apel, a mai conchis că, -

„... acuzarea nu a indicat concret nici în rechizitoriu, și nici în cererea de apel, care normă materială sau instrucțiune, care să conțină prevederea legală pe care Pascari I. ar fi încălcat-o și față de care a avut o atitudine neglijentă, limitându-se doar la enunțuri de ordin general”

În acest context, Colegiul penal lărgit relevă că, potrivit rechizitoriului, inculpatei Pascari Iulia i s-a incriminat o acuzație concretă așa cum rezultă din actele cauzei:

Exercitînd funcția de Șef al secției control fiscal a Inspectoratului Fiscal de Stat Anenii-Noi și, concomitent îndeplinind și funcția de șef-adjunct al Inspectoratului nominalizat, a emis la 15.06.2009 dispozițiile cu numerele 3000000972-3000000976 , prin

care a suspendat operațiunile la conturile bancare deținute de SA "Anchir", însă ulterior la 13.08.2009, -

- fără a verifica posibilitatea încasării plăților fiscale de la conturile bancare deținute de SA "Anchir" ;
- avînd o atitudine neconștiincioasă față de obligațiile sale de serviciu, contrar prevederilor art. 132 alin. (1) și art. 136 lit. a) Cod fiscal, potrivit cărora sarcina de bază a organului fiscal este de a exercita controlul asupra respectării legislației fiscale, asupra calculării corecte, **vărsării depline și la timp la buget a sumelor obligațiilor fiscale**, și art. 229 alin. (8) Cod fiscal, care stipulează, că dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabilului se anulează odată cu lichidarea încălcării pentru care a fost aplicată suspendarea sau în cazul satisfacerii de către organul competent a contestației restanțierului;
- a emis comunicatele cu numerele 3000001012-3000001015 privind anularea dispozițiilor de suspendare nr. 3000000972-3000000976, deblocînd toate conturile bancare ale SA "Anchir", de pe conturile contribuabilului, nefiind încasate deplin sumele aferente obligațiunii fiscale, la data anulării dispozițiilor menționate, restanțele SA "Anchir" față de bugetul de stat constituind **2.399. 745,30 lei**;
- pe cale de consecință, menționează partea acuzării, contribuabilul SA "Anchir", profitînd de rezultatul acțiunilor de deblocare totală a conturilor bancare și, primind prin dispozițiile nr. 3000000972-3000000976, la conturile sale bancare rulaje, respectiv intrări în cont – **5.325.373,85 lei**, nu și-a onorat obligația fiscală de a restitui restanța la bugetul de stat în sumă doar de **2.399. 745,30 lei**, dar a transferat în alte scopuri banii din rulajul intrării, avînd la rulajul ieșiri din cont **-5.324.839, 06 lei**.

6.3. Lecturînd textul deciziei instanței de apel, se mai observă și stabilirea eronată a faptelor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora, în coraport cu starea de fapt reținută prin rechizitoriu și, cum indică partea acuzării, confirmată prin probatoriul administrat legal de către organul de urmărire penală și verificat în instanțele de judecată, a se vedea după text, -

„... restanța SA „Anchir” nu este achitată nici pînă în prezent din cauza stării financiare deplorabile a întreprinderii, dar nu din vina inculpatei Pascari Iu., iar statul nu a suferit un prejudiciu material, deoarece nu a fost cauzat un prejudiciu ca atare, nu a scăzut restanța SA „Anchir” față de buget, suma datoriei față de buget este valabilă și în prezent, penalitățile crescînd zi de zi, or, afirmațiile aduse de către procuror, întru susținerea cererii de apel, au un caracter declarativ, fiind lipsite de suport probatoriu, astfel fiind respinse prin probele administrate în materialele cauzei penale”.

În acest context, Colegiul penal lărgit menționează că, starea de fapt reținută prin rechizitoriu se raportează la componenta infracțiuni prevăzută de art.329 alin.(2) lit.b) Cod penal și a normelor de blanchetă prevăzute de art. 132 alin. (1), 136 lit. a), 229 alin. (8) Cod fiscal, din care rezultă că în obligațiunile de serviciu a inculpatei se include și exercitarea controlului asupra respectării legislației fiscale, asupra calculării corecte, **vărsării depline și la timp la buget a sumelor obligațiilor fiscale.**

Deci, în acest sens, împrejurările constatate de instanța de apel, supra, nu au nicio importanță pentru justa soluționare a cauzei penale, nu pot influența asupra soluționării cauzei și nici nu sunt necesare soluționării cauzei, a se vedea în detalii, -

- “... restanța SA „Anchir” nu este achitată nici pînă în prezent din cauza stării financiare deplorabile a întreprinderii”, - or, procurorul indică că, SA "Anchir" în timpul deblocării conturilor bancare de către inculpată, a transferat în alte scopuri banii din rulajul intrării, avînd la rulajul ieșiri din

cont - **5.324.839, 06 lei;**

- “... nu a fost cauzat un prejudiciu ca atare, nu a scăzut restanța SA „Anchir” față de buget”, - or, procurorul indică că restanța SA ”Anchir” față de bugetul de stat **în sumă de 2.399. 745,30 lei** este bazată pe un document oficial al Inspectoratului fiscal de stat care este executoriu, recunoscut și necontestat nici de contribuabilul SA ”Anchir”, astfel spus această sumă în sensul art.96 alin.(1) pct.4) CPP, **constituie caracterul și mărimea daunei cauzate prin infracțiune;**
- „... nu a scăzut restanța SA „Anchir” față de buget, suma datoriei față de buget este valabilă și în prezent, penalitățile crescând zi de zi”, - or, cum invocă cu adevărat procurorul, legislația fiscală stipulează absolut concret și imperativ că, încasarea sumelor obligației fiscale se efectuează **deplin și la timp** în bugetul de stat, adică nu se prezumă o încasare virtuală prin întârziere pe viitor.

Cu referire la ultima constatare a instanței de apel, este de menționat caracterul inadmisibil a concluziilor trase în favoarea contribuabilului SA „Anchir” în sensul că, dispozițiile legale „**încasarea sumelor obligației fiscale se efectuează deplin și la timp în bugetul de stat**”, în speță nu se referă în privința SA „Anchir” și, respectiv nu poate fi incriminată inculpatei, a se vedea după text, -

„...deoarece în fișa contului SA „Anchir” figurează restanța menționată, în fiecare zi se calculează penalități de întârziere, sumele majorându-se, iar prin hotărârea Curții de Apel Economice din 01 martie 2012, în privința agentului economic SA „Anchir” a fost intentată procedura de insolabilitate, unde IFS Anenii Noi a înaintat cerere de validare a creanțelor în mărimea restanței, pe care agentul economic o are față de buget **în suma deja de 3.173.901,50 lei**, care urmează a fi încasată în mod prioritar la bugetul de stat”.

Or, instanța de apel, în mod evaziv, nu indică la lipsa unor bunuri mobile, imobile sau hîrtii de valoare pe numele agentului economic SA „Anchir” la etapa procedurii de insolabilitate, ceea ce, cum indică procurorul face imposibilă restituirea restanței inițiale la bugetul de stat în sumă **de 2.399.745,30 lei**, care în prezent s-a majorat **la 3.173.901,50 lei**.

În atare circumstanțe, se evidențiază că instanța de apel nu a dat un răspuns plauzibil și argumentat nici la motivul procurorului invocat în apel că, consecințele prejudiciabile survenite în cauză sunt în legătură de cauzalitate cu semnarea de către inculpată a comunicatului privind anularea dispozițiilor de suspendare a operațiunilor la conturile bancare a contribuabilului SA ”Anchir” sub pretextul “...necesității de producere, achitării datoriei energiei electrice și a gazelor naturale, combustibil necesar pentru ciclul neîntrerupt de producere, fiind pus sechestrul pe un stoc de cărămidă”.

Or, în acest aspect, instanța de apel n-a luat în considerație argumentele acuzării referitoare la faptul că anterior, la 14.10.2008 de către IFS Anenii Noi s-a încercat aplicarea sechestrului pe cărămida oferită de SA ”Anchir” în vederea asigurării încasării restanțelor la bugetul public, însă cărămida în cauză nu a fost solicitată la Bursă, fapt care urma să fie luat în considerație de către inculpată la luarea deciziei de deblocare a conturilor bancare ale SA ”Anchir” din 13.08.2009. Cu atât mai mult, chiar inculpata în instanța de apel a recunoscut că, nu s-a reușit a vinde cărămida sechestrată din motivul că nu era solicitată la burse. Totodată, instanța de apel nu a diferențiat faptul și nu a luat în considerație că, actualul șef al IFS Anenii Noi, **martorul S. Brigalda, la luarea unor decizii similare de deblocare a conturilor bancare ale SA ”Anchir” a aplicat sechestrul pe mijloace fixe și nu pe cărămidă**. Deci, rezultă că, este fără nici un suport probatoriu concluzia instanței de apel, precum că, - „... nu există temeieri pentru a i se incrimina inculpatei Pascari Iu., care îndeplinea funcția de șef adjunct al IFS Anenii Noi, faptul imposibilității comercializării cărămidii de către Bursa de mărfuri (f.d.76 vol. I), sechestrată la momentul deblocării

conturilor bancare ale SA „Anchir” (la 13.08.2009), deoarece Pascari Iulia nu putea să prevadă din timp aceste împrejurări”.

6.4. Așa fiind, instanța de recurs menționează că, principiul contradictorialității în procesul penal în sensul art.24 CPP, presupune că instanța judecătorească nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Însă, din textul deciziei contestate, se relevă că examinând apelul declarat de partea acuzării, instanța de apel și-a întemeiat soluția bazându-se în exclusivitate pe declarațiile inculpatei Pascari Iulia, fără a lua în considerație, trecând cu vederea multitudinea de probe prezentate de partea acuzării în ședințele de judecată, enunțate la **pct.5.1-5.2** din prezenta decizie, probe care în opinia procurorului, demonstrează cu certitudine vina inculpatei în comiterea infracțiunii înscrinate.

Astfel spus, în acest sens este decisiv motivul invocat de partea acuzării, la care instanța de apel nu s-a pronunțat, în sensul că, -

„Instanța de apel n-a luat în considerație nici faptul că în cadrul ședinței de judecată, inculpata Pascari Iu. a recunoscut că în perioada deblocării conturilor bancare ale SA „Anchir”, ultima a mai permis achitarea serviciilor solicitate (*achitării datoriei energiei electrice și a gazelor naturale, combustibil necesar pentru ciclul neîntrerupt de producere*), **fără deblocarea conturilor bancare**, ceia ce dovedește netemeinicia cererii adresate de către IFS Anenii Noi de către SA „Anchir” la 13.08.2009 privind **deblocarea totală a conturilor bancare**”.

7. Circumstanțele expuse atestă că instanța de apel a comis o eroare de drept în sensul art. 427 alin. (1) pct. 6) CPP, care nu poate fi corectată de instanța de recurs, astfel recursul declarat urmează a fi admis, impunându-se casarea deciziei atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de apelant în apel, și ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bender, Cătălin Scutelnic, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 19 decembrie 2012, în cauza penală în privința lui **Pascari Iulia Teodor** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Pronunțată în ședință publică la 25 februarie 2014, ora 09.30.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Ion Arhiliuc

Andrei Harghel

Elena Covalenco

Iurie Diaconu